

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys 15/2017 vp eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

Teema: Maakuntien ohjaus, talous, hallinnon ja talouden tarkastus

1. Yleistä

Maakuntien tehtävät ja niiden rahoitus sovitetaan yhteen julkisen talouden suunnitelmassa. Vaalikauden ensimmäisessä julkisen talouden suunnitelmassa valtioneuvosto asettaa rahoitusasematavoitteet ja esittää toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Suunnitelmaa tarkistetaan ja rahoitusperiaatteen toteutumista arvioidaan maan ja yksittäisten maakuntien tasolla vuosittain. Hallituksen esityksen mukaan kuntatalousohjelman kaltainen maakuntatalouden erillistarkastelu ei ole tarpeen. Maakuntien kokonaisuohjaus ja sovittaminen julkisen talouden kokonaisuuteen olisi osa julkisen talouden suunnitelmaa.

Maakuntalakiehdotuksen mukaan julkisen talouden suunnitelmaan sisältyy maakuntataloutta koskeva osio. Siinä arvioidaan rahoitusperiaatteen toteutuminen ja käsitellään maakuntia koskevan lainsäädännön muutoksia, maakuntien investointeja, kustannuskehitystä, maakuntien ohjausta sekä valtion maakuntalouteen liittyviä taloudellisia vastuita.

Ministeriöt yhteensovittavat maakuntien yhteistyöalueiden esittämät investointisuunnitelmat (taloudellisesti merkittävät tai muuten poikkeuksellisen laajakantoiset investoinnit, jotka ovat merkittäviä palvelurakenteen kokonaisuuden tai useamman kuin yhden maakunnan palvelujen järjestämiseksi). Investoinnit sisältyvät julkisen talouden suunnitelmaan, joka hyväksytään osana valtion talousarviota.

Hallituksen esityksen mukaan valtion mahdollisuutta ohjata sosiaali- ja terveyshuoltoa ehdotetaan vahvistettavaksi. Valtioneuvosto vahvistaisi joka neljäs vuosi strategiset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollolle. Maakuntien tulisi ottaa tavoitteet huomioon omassa toiminnassaan ja yhteistyösopimusten valmistelussa. Valtioneuvosto voisi antaa maakuntien sitovia hallintopäätöksiä palvelurakenteesta, laajakantoisista ja merkittävistä investoinneista sekä tietohallinto- ja tietojärjestelmäpalveluiden toteuttamisesta. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö neuvottelee vuosittain maakuntien kanssa niiden järjestämisvastuulle kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon toteutumisesta.

Järjestämisalakiehdotuksen 16 ja 17 §:ssä säädetään yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta sekä siitä, että niistä voidaan antaa asetuksella tarkempia määräyksiä.

Järjestämisalakiehdotuksen 18 §:ssä säädetään valtioneuvoston oikeudesta päättää yhteistyösopimuksesta, mikäli maakunnat eivät ole päässeet sopimukseen, yhteistyösopimuksen sisällöstä, mikäli se ei ole lain mukainen tai mikäli maakuntien asukkaiden yhdenvertaisuus ja palvelujen saatavuus ja saavutettavuus ja laatu, vaikuttavuus ja tuottavuus vaarantuvat yhteistyöalueella.

Tiukkaa ohjausta on perusteltu pääosin valtiolta tulevalla rahoituksella. Valtioneuvoston päätöksillä ja asetuksilla sekä vuosittaisilla sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön kanssa käytävillä neuvotteluilla ohjataan maakuntien palvelurakennetta, taloutta, toimintaa, investointeja, ICT järjestelmien hankintaa. Puuttuminen maakuntien operatiiviseen toimintaan on voimakasta ja ristiriidassa sen kanssa, että valtiosta erillisten maakuntien toimintaan tulisi voida puuttua vain laissa säädetyillä perusteilla.

2. Maakuntien valtionohjaus

Ohjaus maakuntalaissa

Maakuntia varten ei ehdoteta perustettavaksi kuntatalousohjelmaa vastaavaa maakuntatalousohjelmaa, vaan maakuntien taloutta käsiteltäisiin pelkästään julkisen talouden suunnitelmassa (sen maakuntataloutta koskevassa osiossa). Myös kuntatalous ja hallituksen kuntia koskevat linjaukset käsitellään julkisen talouden suunnitelmassa omana kokonaisuutenaan. Lakiluonnoksessa ei ole esitetty perusteluita sille, miksi maakuntien ja kuntien järjestämien palveluiden rahoitusmekanismit olisivat tällä tavalla toisistaan poikkeavat.

Julkisen talouden suunnitelman maakuntataloutta koskevassa osiossa tulisi maakuntalakiluonnoksen mukaan kuntatalousohjelman tapaan arvioida rahoituksen riittävyyttä tehtävien hoitamiseen (rahoitusperiaate). Arvio tulisi tehdä sekä kokonaisuutena että maakunnittain. Rahoitusperiaate korostuu miltei täysin valtion rahoitusvastuulla olevissa maakunnissa. Rahoitusperiaatetta ei ole kuntatalousohjelmassakaan arvioitu riittävän yksityiskohtaisesti.

Maakuntatalous on palvelumuodoiltaan ja euromääriltään valtava, kuntataloutta suurempi, kokonaisuus, jonka toiminnan tunnuslukuja, talouden erityispiirteitä ja rahoituksen riittävyyttä ei pystytä kuvaamaan ja käsittelemään riittävällä tarkkuudella julkisen talouden suunnitelman yhdessä osiossa. Maakuntatalouden kehityksen tarkastelua tulee syventää kuntatalousohjelman tyyppisessä erillistarkastelussa. Kuntatalousohjelman valmistelu ja neuvottelumenettely ministeriöiden kanssa on toiminut hyvin. Kuntatalousohjelmaa välittää myös arvokasta lisätietoa hallituksen tavoitteista ja julkisen talouden ohjauksesta kuntiin päin, mikä lisää valtion ohjauksen hyväksyttävyyttä ja läpinäkyvyyttä. Näin tapahtuisi väistämättä myös maakuntien kohdalla.

Olisi perusteltua luoda maakuntien ja kuntien järjestämien palveluiden ohjaukselle ja rahoitus-edellytyksen arvioinnille yhteiset mekanismit. Maakuntien osalta tulisi laatia kuntatalousohjelmaa vastaavasti maakuntatalousohjelma. Koska kummatkin olisivat osa palveluiden rahoituksen kokonaisuuden hahmottamiseen pyrkivää julkisen talouden suunnitelmaa, voisi myös olla perusteltua laatia yhteinen maakunta- ja kuntatalousohjelma. Ottaen huomioon niiden kytkentä valtion talousarvioprosessiin, tullaan niitä joka tapauksessa valtionhallinnossakin käsittelemään pitkälti samassa menettelyssä.

Kustannusten kasvun hillinnän kannalta keskeistä ovat palvelujen lakisääteiset velvoitteet ja maakuntien palvelulupauksen sisältö: ketä hoidetaan, millä omavastuuosuudella ja mitä hoitoja, lääkkeitä ja menetelmiä julkisen palvelutarjonnan piiriin kuuluu. Jos maakuntien rahoituksen taso on oikeassa suhteessa velvoitteisiin ja palvelulupaukseen, kustannuskehityksen taittaminen on mahdollista.

Säästötavoitteet on kuitenkin liaksi lakisääteistetty. Ohjauksen pitäisi tapahtua julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvän maakuntien taloutta koskevan osion tavoitteiden ja keinojen kautta vuosittain sekä myös pidemmän aikavälin näkymän kautta. Maakuntarahoituksen mekaaniset lakiin sidotut ja ennakkoon lukkoon lyödyt palveluvelvoitteisiin sitoutumattomat leikkurit eivät ole toimiva ratkaisu. Julkisen talouden suunnitelman yhteydessä voidaan vuosittain päättää olosuhteisiin sopeutetuista toimenpiteistä säästötavoitteen saavuttamiseksi.

Ohjaus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa

Hallituksen esityksen mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Yhteistyösopimukset

Järjestämislakiehdotuksen 10 §:n mukaan maakunnat muodostavat viisi yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa.

Järjestämislakiehdotuksen 18 §:n mukaan valtioneuvosto voi maakuntien puolesta päättää yhteistyösopimuksesta ja sen sisällöstä sekä maakuntien välisestä työnjaosta mainitussa säännöksessä säädetyissä tilanteissa. Valtioneuvosto voisi päättää yhteistyösopimuksesta esimerkiksi, jos se katsoo, että sopimus ei vastaa asukkaiden tarpeita ja sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia tavoitteita tai yhteistyösopimuksessa tarkoitettut työnjaot eivät edistä asiakas- tai potilasturvallisuutta ja muuta laatua sekä tarkoituksenmukaisen, kustannusvaikuttavan ja tehokkaan tuotantorakenteen toteutumista.

Käytännössä edellä mainitut säännökset antavat valtioneuvostolle hyvin avoimet valtuudet puuttua tarkoituksenmukaisuusperusteilla yhteistyösopimusten sisältöön. Tällainen sääntely on ongelmallista sekä itsehallinnon että asetuksella annettavan sääntelyn tarkkarajaisuuden vaatimuksen näkökulmasta. *Kuntaliiton mielestä järjestämislain 18 § valtioneuvoston toimivallasta päättää yhteistyösopimuksista pitää poistaa lakiluonnoksesta selvästi itsehallinnon vastaisena.* Valtiolla ei tule olla oikeutta puuttua maakuntien operatiiviseen päätöksentekoon.

Hallituksen esityksessä on perusteltu valtioneuvoston toimivaltaa puuttua yhteistyösopimuksia koskevaan maakuntien päätöksentekoon myös sillä, että valtioneuvosto on eduskunnalle vastuullinen valtioelin ja siten sen toiminta tapahtuu parlamentaarisella vastuulla. Tällä argumentilla valtioneuvoston toimivaltaa puuttua maakuntien päätöksentekoon ei kuitenkaan voida Kuntaliiton käsityksen mukaan oikeudellisesti perustella, koska sen soveltaminen laajemmin, esimerkiksi kunnalliseen itsehallintoon, tekisi itsehallinnosta perustuslain vastaisesti valtioneuvoston päätöksenteolle alisteista. Hallinnossa noudatettavasta toimivaltarajojen jäykkyydestä myös seuraa, että valtioneuvoston ei tule puuttua muiden viranomaisten toimivaltaan kuuluviin yksittäisiin päätöksiin.

Palvelurakenteet, investoinnit ja tietojärjestelmäpalvelut

Järjestämislain 19 §:ssä säädetään valtioneuvoston toimivallasta ohjata maakuntien palvelurakennetta, investointeja ja tiedonhallintaa. Mainitun pykälän mukaan valtioneuvosto voi velvoittaa maakunnan tekemään tarvittavat muutokset sen järjestämistä vastaavalla olevaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon, jos maakunnan palvelurakenne ei varmista palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, laatua, vaikuttavuutta tai tuottavuutta tai valinnanvapauden toteutumista. Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnallisesti tai palvelujärjestelmän kannalta laajakantoisen investoinnin saa toteuttaa vain, jos investointi sisältyy valtioneuvoston hyväksymään maakuntien investointisuunnitelmaan. Lisäksi valtioneuvosto voi päättää olemassa olevien tietojärjestelmien muuttamisesta ja uusien järjestelmien hankkimisessa noudatettavista vaatimuksista sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäpalvelujen ja tiedonhallinnan kustannusvaikuttavan ja tehokkaan toteutuksen varmistamiseksi ja hyödyntämiseksi.

Kuntaliitto katsoo, että maakuntien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämiseen kohdistuvan valtion ohjauksen tulisi kohdistua strategisiin tavoitteisiin sekä maakuntien välisen työnjaon näkökulmasta strategisesti merkittäviin kohteisiin. Valtakunnalliset ja tarvittaessa erikseen kullekin maakunnalle asetettavat sosiaali- ja terveydenhuollon strategiset tavoitteet sekä ministeriön ja maakuntien neuvottelumenettely ovat riittäviä ohjausvälineitä.

Maakuntien tehtäviä koskevalla erityislainsäädännöllä ei myöskään tule rajoittaa maakuntien itsehallintoa. Lainsäädäntöön ei tule esimerkiksi sisällyttää säännöksiä, jotka antaisivat valtioneuvostolle ja ministeriölle toimivaltaa hallinnollisilla päätöksillä puuttua maakuntien tekemiin ratkaisuihin.

Hallituksen esityksen mukaan valtion ohjaus suhteessa maakuntiin olisi tiukkaa hallinnollista ohjausta. Maakuntien toteuttamassa palveluiden tuotantoa koskevassa ohjauksessa puolestaan siirryttäisiin perinteisestä hallinnollisesta ohjauksesta pitkälti omistajaohjaukseen, sopimusohjaukseen ja markkinaohjaukseen.

Yhteenveto

Kuntaliitto katsoo, että maakuntien palvelujen järjestämiseen kohdistuvan valtion ohjauksen tulisi kohdistua ainoastaan strategisiin tavoitteisiin sekä maakuntien välisen työnjaon näkökulmasta strategisesti merkittäviin kohteisiin. Valtakunnalliset ja tarvittaessa erikseen kullekin maakunnalle asetettavat sosiaali- ja terveydenhuollon strategiset tavoitteet sekä ministeriön ja maakuntien neuvottelumenettely ovat riittäviä ohjausvälineitä. *Valtiolla ei tule olla interventio-oikeutta maakuntien operatiiviseen päätöksentekoon.* Erityisen ongelmallista maakuntien itsehallinnon näkökulmasta on lakiluonnoksen 19 § (Palvelurakenteen, investointien ja tiedonhallinnan ohjaus) ja 18 § (Valtioneuvoston toimivalta).

Maakuntien toiminnan ohjauksen tulee perustua lainsäädäntöön eikä valtioneuvoston eikä ministeriöiden hallinnollisiin päätöksiin. Maakuntien itsehallinnon toteuttaminen edellyttää Kuntaliiton käsityksen mukaan järjestämislakiluonnoksen 18 ja 19 §:n poistamista lakiehdotuksista kokonaan. Järjestämislain 4 lukuun (Ohjaus, suunnittelu ja kehittäminen) ja maakuntalain 3 lukuun (Maakunnan suhde valtioon ja kuntiin) sisältyvät ohjausmekanismit ovat riittävät maakuntien ohjauksen näkökulmasta.

Lakiehdotuksessa esitetyn erittäin vahvan valtion ohjauksen vaikutusta kustannusten kasvun hillintätavoitteen saavuttamiseen on vaikea arvioida. Kansainvälinen vertailu on osoittanut, että paikallinen ja alueellinen itsehallinto on tuottanut laadukkaita sote-palveluja kohtuullisin kustannuksin ja hyvälaatuisina. Mikäli valtion ohjaus toteutettaisiin esitetyllä tavalla, valtion olisi merkittävästi lisättävä ohjaustehtäviin suunnattavia resursseja ja osaamista. Tämä yhdistettynä vuosittain toistettavaan investointilupamenettelyyn tuottaisi raskaan ja kankean toimintamallin ja lisäksi hallinnon kustannuksia. Yksityiskohtainen kansallinen ohjaus heikentää myös mahdollisuuksia asukkaiden tarpeista lähtevien uusien innovaatioiden kehittämiseen.

Valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden osalta ohjauksessa tulisi varmistaa tuottajien tasapuolinen kohtelu. Mikäli investointien ohjaus ulotetaan koskemaan maakuntien omistamia valinnanvapauden piiriin kuuluvia palvelutuottajia, ei tavoite yhdenvertaisesta kohtelusta ja kilpailuneutraliteetin varmistamisesta toteudu.

3. Maakunnan talous (luku 13)

Kuntaliiton pitää maakuntalakiehdotuksen luvun 13 taloutta koskevia määräyksiä pääosin kannatettavina.

Maakuntien rahoituslain mukaisilla rahoitusperusteilla tulee turvata jokaisen maakunnan rahoituksen riittävyys maakunnille lailla säädettyjen tehtävien ja velvoitteiden hoitamiseen (*rahoitusperiaate*). Ristiriidassa tämän periaatteen kanssa ovat maakuntalakiin sisältyvät maakuntien erittäin tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja maakuntien arviointimenettelyn kriteerit.

Maakuntalakiin ehdotetut säännökset alijäämän kattamisvelvollisuudesta ja siihen liittyvät kriisimaakuntakriteerit sekä lainanotto-oikeuden rajoittamisesta ovat aivan liian tiukat myös maakuntien itsehallinnon näkökulmasta. Lisäksi maakuntien rahoituslain 6 §:ssä rajoitetaan 3 miljardin euron säästötavoitteen turvaamiseksi maakuntien valtionrahoituksen perusteena olevien käyttökustannusten vuosittaista kasvua (maakuntaindeksi + 0,5, vuosina 2020 ja 2021 +1,0 %). Vaarana on, että monet maakunnat joutuvat hyvin nopeasti arviointimenettelyyn.

Maakuntien arviointimenettelyyn perustuvaa maakuntajaon muuttamista vastoin maakuntien tahtoa Kuntaliitto ei kannata. Erytisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettelyä vastaava menettely sopii huonosti maakuntiin, joilla jo lähtökohtaisesti tulisi olla taloudelliset edellytykset selvittää tehtävistään. Lisäksi arviointimenettelyn käynnistymisen edellytyksenä olevat kriteerit ovat maakuntalaissa maakuntien näkökulmasta liian tiukat. Maakunnat voivat niiden perusteella liian helposti ajautua arviointimenettelyyn ja sitä kautta pakko-liitoksiin. Jos maakuntajakoon on tarpeen tehdä muutoksia, ne tulisi tehdä joko suoraan lailla tai ehdotetussa maakuntajakolaissa säädettyssä menettelyssä.

Kuntaliiton käsityksen mukaan maakuntien edellytykset keskipitkällä aikavälillä selvittää sille laissa säädetystä tehtävistä ja velvoitteista ovat heikot. Syynä tähän ovat

- a) tasoon liittyvä 3 mrd. euron ennalta lailla lukkoon lyödyllä tavalla toteutettava rahoituksen säästötavoite (maakuntaindeksi + 0,5-1,0 %),
- b) maakuntien liian tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja niihin liittyvät maakuntien arviointimenettelyn kriteerit,
- c) puuttuva verotusoikeus ja rajoitetut mahdollisuudet ottaa lainaa,
- d) lakiin perustuvat maakuntien toimintavapauden rajoitukset, erityisesti rajoitukset jotka liittyvät palveluiden tuottamiseen,
- e) tiukka ja byrokraattinen valtionohjaus sekä
- f) uudistuksen toimeenpanoon ja käynnistykseen liittyvät kustannukset sekä käynnistysinvestoinnit, joihin ei toistaiseksi ole osoitettu eri rahoitusta.

Maakuntien rahoituslain 6 §:ssä on säännös, jonka mukaan toteutuneet kustannukset otetaan rahoituksessa huomioon edellä mainitun kustannusleikkurin ylittäviltä osin, jos se on välttämätöntä peruspalveluiden saatavuuden turvaamiseksi. Lakiehdotuksessa on kuvattu tämän rahoitusperiaatteen toteutumisen kannalta keskeisen säännöksen arviointiprosessia, mutta säännöksen soveltamisedellytykset ovat avoimet. Säännös jää tietyllä tavalla ”poliittiseksi julistukseksi”. Säännöstä tulisi täsmentää.

4. Hallinnon ja talouden tarkastus (luku 14)

Maakunnan tarkastusta ja valvontaa koskevat säännösehdotukset ovat pääosin kannatettavia.

Tilintarkastajan tehtävänä olisi 108 §:n mukaan mm. tarkastaa, ovatko maakunnan rahoituksen perusteista ja käytöstä annetut tiedot oikeita. Yksityiskohtaisissa perusteluissa kuitenkin todetaan, että maakunnan rahoitus on yleiskatteellista eli maakunta päättää itsehallintonsa nojalla saamansa valtion rahoituksen kohdentamisesta tehtäviensä hoitamiseen. Valtion rahoitus maakunnalle kohdennetaan pääasiassa asukaskohtaisesti suoritettavan osuuden ja palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöiden perusteella. Näiden tekijöiden laskenta edellyttää maakunnan antamien tietojen oikeellisuutta, jota tilintarkastajien tulisi tarkastaa, tietojen luotettavuuden varmistamiseksi. Edellä mainittu rahoituksen perusteista annettujen tietojen oikeellisuuden tarkastaminen on perusteltua. Perusteluista ei kuitenkaan ilmene, mitä valtion rahoituksen käyttöä koskeva tarkastus olisi, kun rahoitus on yleiskatteellista eikä niiden käytöstä tarvitse antaa erillisiä tilityksiä. Kuntalain uudistuksen yhteydessä tilintarkastajan tehtävistä nimenomaan poistettiin valtiosuukäytön tarkastusta koskeva tehtävä siitä syystä, että kuntien valtiosuus on yleiskatteellista.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan tilintarkastajien tehtävistä tulee poistaa rahoituksen käyttöä koskeva tarkastus tai perusteluissa tulee tarkemmin määritellä, mitä tehtävällä tarkoitetaan.

Tilintarkastajan tehtävänä olisi myös osana tilinpäätöksen tarkastamista varmistaa, että tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa annetut tiedot ovat keskenään ristiriidattomia. Tähän liittyen tarkastuksessa tulisi varmistua muun muassa siitä, että toimintakertomuksen perustana olevat tiedot ovat riittävästi dokumentoituja ja perusteltuja. Maakuntalakiehdotuksen 99 §:n mukaan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Maakuntalain taloutta koskevien pykälien mukaan toimintakertomus on osa tilinpäätöstä toisin kuin kirjanpitolaisissa, jonka mukaan tilinpäätökseen ei sisälly toimintakertomusta. Tietyn kokorajan ylittävien yhteisöjen on kirjanpitolaisten mukaan kuitenkin liitettävä tilinpäätökseensä toimintakertomus, jolloin tietojen ristiriidattomuuden tarkastaminen on perusteltua. Kuntaliiton näkemyksen mukaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietojen ristiriidattomuuden erillinen tarkastus on tarpeeton, koska toimintakertomus on osa maakunnan tilinpäätöstä ja toimintakertomuksen tietojen oikeellisuuden tarkastaminen on siten osa tilinpäätöksen tarkastamista. Kirjanpitovelvollisen tehtävänä on huolehtia siitä, että tilinpäätöksessä ja siihen sisältyvässä toimintakertomuksessa annettujen tietojen perusteet ovat riittävästi dokumentoituja.

Maakuntalain 109 §:ssä on säännösehdotukset Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastusoi-keudesta. Ehdotuksen mukaan Valtiontalouden tarkastusvirastolla olisi oikeus tarkastaa maakunnan ja sen sekä maakuntien yhteisessä määräysvallassa olevien yhteisöjen toiminnan ja taloudenhoidon laillisuutta, tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta noudattaen, mitä valtionalouden tarkastusvirastosta annetussa laissa (676/2000) säädetään.

Valtionalouden tarkastusvirastolle annettavaksi ehdotetut tehtävät ovat päällekkäisiä tilintarkastajan (hallinnon ja talouden laillisuuden tarkastus) ja tarkastuslautakunnan (tarkoituksenmukaisuuden ja tuloksellisuuden tarkastus) tehtävien kanssa. Ehdotuksen mukaan Valtiontalouden tarkastusvirastolla on oikeus tarkastaa, mutta ei velvollisuutta tehdä esimerkiksi tilikausittaisiin tarkastuksiin. Tilintarkastajien, tarkastuslautakunnan ja Valtiontalouden tilintarkastusviraston tehtävien suhdetta toisiinsa tulisi säännöksissä selkiyttää.

5. Sisäinen tarkastus

Maakuntalakiesityksen 45 §:n mukaan maakuntahallituksen tulisi järjestää maakunnan riippumaton sisäinen tarkastus. Pykälän 54 § mukaan maakunnan liikelaitoksen johtokunnan tehtävänä olisi myös vastata laitoksen sisäisen tarkastuksen asianmukaisesta järjestämisestä. Liikelaitos on osa maakuntaa, joten ei perusteltua, että maakunnan sisällä olisi useita sisäisiä tarkastuksia. Liikelaitoksen johtokunnan tehtävistä tulee poistaa sisäisen tarkastuksen järjestämistä koskeva tehtävä.

SUOMEN KUNTALIITTO

Kirsi Mononen
johtava lakimies